

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. május 19.

111. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház 1. emelet

Nyomda telefontszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A második magyar tengeri kikötő.

Irta: dr. Urbanovich Tihamér.

I.

A „Magyar Hajózás“ f. é. 7. számában fenti címen hosszabb közlemény jelent meg, amely a galaci kiviteli utirány fejlesztése által s Orsován egy nagyszabású kikötő építése útján második tengeri kikötőhöz véli juttathatni a magyar kivitel.

A magyar közgazdasági élet az utóbb időben teli van utópiákkal. Vannak, akik a dalmát partokon létesítendő új kikötő által kívánják megoldani azt a kérdést, hogy a fiumei kikötőnk felszabaduljon a mai nehéz közlekedési és árukezelési viszonyok következményeitől; mások nagyarányú csatorna-javaslatokkal kívánják a forgalom akadálytalan lebonyolítását biztosítani. Ezekhez csatlakozik most rövid 1—2 év óta azoknak a tábora, akik a galaci kiviteli irány fejlesztésében találják az eszközt arra, hogy az osztrák közlekedési politika befolyása alól mentesüljenek az érdekeik.

A dalmát kikötő jelentőségét távolsági összehasonlítással bizonyítják, tekintetbe nem véve azt a számos szempontot, melyek az esetleges utróvidítések minden előnyét sokszorosan felülmulva, a terv megvalósulását egyszerűen lehetetlenné teszik, mert nincs reá mód, hogy az utróvidítő vonalon a szállítás megfelelő olcsósága és gyorsasága biztosítottak.

A csatornahálózat kérdését kimerítették a hozzászólások, ma már minden komolyan gondolkodó szakértő tudja, hogy ily javaslatokkal a forgalom mai és a jövőben várható mérvé mellett nem időszertű a foglalkozás, de legkevésbé időszertű addig, amíg természetes folyóink szállítóképessége megfelelő rendezés útján a kellő színvonalra nem emeltetik.

Legszerencsésebb javaslat azonban az, hogy a galaci tengeri forgalom érdekében a Vaskapu újabb szabályozása s az orsovai kikötő — amely a legutóbbi időben emeltetett a forgalom tényleges kívánalmainak megfelelő és kielégítő színvonalra — további fejlesztése érdekében milliókra menő újabb áldozatot hozunk.

A mi forgalmunk java része nyugat felé irányul. E forgalom nehéz versenyviszonyai a legszerencsésebben megválasztott közlekedési feltételeket kívánják. A tengerentuli forgalom egyik része ma Fiuméből közelíthető meg legkedvezőbben, mint egyetlen magyar kikötőből. Ha fejtegetjük azt a kérdést, hogy e forgalommal szemben újabb összeköttetéseket kellene létesíteni, akkor a forgalmat befolyásoló összes tényezővel számolnunk kell.

Nem elég felvetni az eszmét, hanem annak lehetőségét és keresztülvihetőségét is demonstrálnunk kell. Be kell bizonyítani azt, hogy a nyugat felé irányuló kiviteli tendencia

mellett miért kellene irányt jelölni és fejleszteni kelet felé, amely forgalomra a mai közlekedési eszközök az eddigi tapasztalatok szerint teljesen megfelelő színvonalon állanak, s miért kellene milliókat felemészítő nagyszabású intézkedéseket tenni, amelyeknek céljuk esetleg egyáltalában nincs.

Vegyük figyelembe ezért a Duna forgalmi energiáit, összehasonlítva külkereskedelmi forgalmunk energiáival, csak ha e két energia megfér egymás mellett, lehetne szó az orsovai szállítási feltételek további fejlesztéséről. Mindezekelőtt konstatáljuk, hogy a Duna folyása már magában véve is Magyarország közgazdasági s jelszül kiviteli érdekeivel szemben ellentétes érdekeket szolgál.

Míg Magyarország összes kiviteli forgalma átlag 100 millió métermázsára rug, addig a vaskapun át manapság csak 1 millió mm-nyi kerül kivitelre (belezámitva az idegen eredetű árukat is) s e kivitel a Vaskapu mai teljesítőképességét egyáltalán nem használja ki.

E kivittel szemben azonban ma kétszer oly mennyiségű bevétel áll szemben, vagyis a Duna e téren éppen az idegen behozatal érdekeit szolgálja.

Elég a térképre pillantanunk.

Első tekintetre látjuk, hogy a Duna széles kanyargása a kiviteli irányok mai alakulásaival szemben semmi előnyt nem biztosít s az Orsova—Galacon át a magyar kiviteli irányzattal szemben történő fölösleges és forgalmi érdekeinkkel ellentétes irányú szállítás elég ok arra, hogy Fiumével földrajzi fekvés tekintetében a legfőbb kiviteli piacaink helyzetét figyelembe véve, egyáltalán összehasonlíthatni ne lehessen.

Összes tengeri forgalmunk: Magyarország mintegy 6 millió mm-ra tehető (100 millió korona értékben), Magyarországból pedig átlag 6 és fél mm (140 millió korona értékben), a fiumei összes forgalom pedig — tekintet nélkül a származási és rendeltetési helyekre — átlag 8 millió mm kivitel (170 millió K) és 6 millió mm (130 kor.) behozatalt mutat.

Ez a mennyiség sohasem lesz részben sem áttekelhető a galaci utirányra, mert a külföldi piacok s illetőleg termelőhelyekkel szemben, — mint alább ki fogjuk mutatni — a legmesszebbmenő szabályozási munkák dacára is hátrányosabbak lesznek a szállítás feltételei.

Kérdés tehát az, hogy mely kiviteli érdekek azok, másfél millárd koronát kitevő összes kiviteli forgalmunk mellett, amelyek a galaci utirány fejlesztését tennék kívánatosná?

A földközi tengeri britt birtokba kivitelünk összesen legfeljebb 2 millió korona érték

ket képvisel, amelynek egyrésze a vaskapun át bonyolódhatik le, amennyiben a termelés feltételei a vizszállítását lehetővé teszik.

A törökországi mintegy 10 millió korona értéket képviselő kivitelünk nagyon kis hányada kerül viziuttra.

A perzsiai mintegy 1 millió korona értékű kivitelre becsülhető s a britt indiai 19 millió korona értékű kivitel egyrésze szintén a galaci irányon át bonyolítható le.

A többi indiai, valamint a kínai és japán kivitel szóba sem kerülhet.

Az egyiptomi mintegy 2 és fél millió koronára rugható kivitel nagyrészt az ujonnan fejlesztendő viziutirányra javára vehetjük számításba.

De Tripolisz, Tunisz, Algir és Marokko piacai egyáltalában nem oly jelentőségűek, hogy azok a galaci kivitelnél figyelembe jöhetnének; amint nem lehet a földközi-tenger északi partjának forgalmát sem számításba venni.

(Folytatjuk.)

A bosnyák tartománygyűlés. Bécsből jelentik, hogy Burián báró tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál és előzetes szentesítés végett előterjesztette a bosnyák tartománygyűlés alapszabályait.

UJDONSÁGOK.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** A pénzügyi bizottságnak tegnap estére hirdettet ülést szombatra, május 22-ére halasztották.

— **Az agrár bizottság ülése.** A városi agrárbizottság ma este 6 órakor Ossoinack G. bizottsági tag elnöklésével ülést tart.

— **Tengerész kapitányi és hadnagyi vizsga.** A tengerészeti hatóságnál tegnap kezdődött meg a májusi tengerész kapitányi és hadnagyi vizsga. A vizsgálatra tizenkét hadnagyi és kilenc kapitány jelentkezett. A vizsgáló bizottság elnöke Roediger Ernő révkapitány.

— **Asztalosstrájk.** Említettük, hogy az asztalosmunkások között ismét bérfelemelési mozgalom indult meg s a mozgalom amint jeleztük is sztrájkra vezetett. Tegnap reggel ugyanis mintegy harminc munkás, akik különböző műhelyekben dolgoznak sztrájkba lépett. A sztrájkolók küldöttsége később megjelent Loibelsberger rendőrtisztviselőnél s előadta a sztrájkolók követeléseit; és pedig kilenc órai munkaidőt és tíz százalékos fizetésfelemelést.

Az asztalos munkások napokkal ezelőtt ugyanis memorandumot intéztek munkaadóikhoz, amelyben kívánásaikat ismertették. A munkaadók azt válaszolták, hogy maguk nem akarják az ügyet tárgyalni hanem a memorandumot az általános ipartestület faipari osztályához teszik át tárgyalás végett. A munkások azonban nem elégedtek meg a válasszal, hanem tegnap reggel a munkaadók meglepetésére sztrájkba léptek. Az ipartestület faipari osztálya a sztrájk miatt tegnap értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy a sztrájkoló asztalos munkások huszonnégy óra lefolyása alatt állja-

nak munkába, kívánságait pedig vegyes bizottság fogja tárgyalni, aki pedig tovább is sztrájkol, az a munkából elbocsátottnak tekintik. A sztrájkoló asztalosmunkásoknak tehát ma estig válaszolni kell a faipari osztály határozatára.

A mintegy százötven sztrájkoló asztalosmunkás ügyében ma reggel kilenc órakor az általános ipartestület faipari osztálya ülést tartott, amelyen Loibelsberger, a rendőrség iparügyi előadója is megjelent. Loibelsberger ajánlotta, hogy a sztrájkolók kívánságait választott bíróság tárgyalja oly módon, hogy a választott bíróságba hat tagot a sztrájkolók, hatot pedig az ipartestület küldjön. Hosszabb tanácskozás után az értekezlet elfogadta a választott bíróságot. Ezután Loibelsberger az asztalosmunkásokkal tárgyalta, akik szintén hozzájárultak a választott bírósághoz. Mindkét fél a délután folyamán fogja megnevezni megbízottjait, akik délután négy órakor választott bírósággá alakulnak s még ma határoznak a sztrájk ügyében. Valószínű, hogy sikerül a munkások ügyét békésen megoldani, minthogy a munkaadók egy része nem idegenkedik a kilenc órai munkaidő engedélyezésétől, mások ellenben inkább hajlandók a kért fizetésjavítást megadni s így rövid tárgyalás után ki lehet egyenlíteni a mesterek közt fennálló ellentétet.

A sztrájk miatt az összes asztalosműhelyekben szünetel a munka.

— **Elítélt párbajozó.** Vranyczány báró miniszteri segédtitkár a törvényszék párbajvételéért nyolc napi államfogházra ítélte. A báró tegnapelőtt jelentkezett a törvényszéken s megkezdte büntetésének kiltetését.

— **Két öngyilkossági kísérlet.** Bernardini Lajos 31 éves páduai illetőségű ékszerészegéd ma éjjel a Riva Levantén belevetette magát a tengerbe. A loccsanást meghallotta egy közelben álló rendőr, aki három tengerész segítségével az életuntat kimentette a vízből.

Értesítették az esetről a mentőket, kik beszállították a kórházba. Kihallgatásakor bevallotta, hogy családi kellemetlenségek miatt akart meghalni. Állapota nem ad aggodalomra okot.

Ugyancsak a Riva Levantén tegnap éjfélkor az arra járkáló rendőr észre vett egy asszonyt, aki a moló végére sietett s mikor odaért bele akarta magát vetni a tengerbe. A rendőr azonban figyelemmel kísérte az izgatott asszonyt, megragadta karjainál s megakadályozta a vízbeugrástól. Ekkor a rendőr az asszonyt ki folyton azt kiabálta, hogy eressze el, a rendőrségre kísérte, hol megállapították, hogy az illető Tarsan Katalia meráni (Tirol) illetőségű. Elmondta, hogy gyakran szenved ideg-görcsökben s tegnap éjfélkor is szokatlanul erős ideggörcs támadta. Az öngyilkos jelölt asszonyt a kórházba kísérték.

— **Megkísérelt merénylet.** Martinovich G. a „Novi“ gőzös kormányosa tegnapelőtt este a hajón teendőit végezte. Egyszerre a hajóhid körül egy fiatalembert látott ólálkodni, aki midőn meglátta Martinovichot feléje fordult s késsel hasába akart szúrni. Martinovich azonban elkerülte a szurást s megragadta a merénylőt s addig tartotta, míg a közelben posztoló rendőr nem jött, aki aztán a merénylőt a rendőrségre kísérte. A rendőrség megállapította, hogy a merénylő Kovacevich Frigyes 18 éves fiatalember. Megindították ellene az eljárást.

— **A kivándorló leányok támadói.** Napokkal ezeiótt a délutáni órákban Juhász Borbála 18 éves kivándorló nő és két barátnője, akik a kivándorlási palotában laktak, eltávoztak a kivándorlási házból s a petróleum kikötőbe mentek, ahol a tengerparton leülve, a tenger-vízben lábfürdőt vettek. Miközben a leányok lábait mosták, hét suhanc körülfogta őket s kellemetlenkedtek nekik. A fiatalberek közül Curet János, Cettin Mario és Perotto Ferenc felemelték az egyik leányt, a másik kettő pedig elfutott, s a földreperették szoknyáját felemelve. A megrémült leány sikoltozására többen elősiettek s kimentették kellemetlen helyzetéből. Muggia rendőrelőőr, a kivándorlási palota rendőri kirendeltségének vezetője jelentést tett

az esetről a rendőrségnek, amely minthogy szemérem elleni kihágást látott fenforogni a fiatalberek cselekedetében, az iratokat a járásbíróhoz tette át. A járásbíró azonban nem minősítette az ügyet büntettnek s ezért az iratokat visszaküldte a rendőrségnek. Most tehát a rendőrség fog ítékezni a három erőszakos fiatalember fölött.

— **A Máv. egy vonalrészének villamos üzemre való átalakítása.** Az államvasutak, a Budapest—fiumei vonalnak Fiume—kameralmoravicai szakaszát villamos üzemre szándékozik átalakítani. Ez által első sorban ama nagymértékű forgalmi nehézségeket akarják megszüntetni, amelyek a főfontosságú kiviteli vonalon állandóan fellépnek. A jelzett vonalrészén egészen 25%-ig terjedő emelkedések fordulnak elő, úgy hogy a gőzmozdony teljesítő képessége, melynek a szükséges energia előállításához való anyagokat, mint vizet, szenet, kazánt stb., mint holt terhet kell magával vinnie, e vonalra nézve már nem kielégítő. A villamos üzem lehetővé teszi a hegyi pálya teljesítő képességének a fokozását. A villamos mozdony nem maga állítja elő a szükséges energiát, hanem azt villamos áram alakjában nyeri a vezetékéből, illetőleg az áramfejlesztő telepekből, amelyek a vezetőket táplálják. A villamos mozdony súlyát ennélfogva teljesen ki lehet használni a szükséges mechanikai és villamos berendezések részére, úgy hogy a gőzmozdonyával azonos súlyú villamos mozdonynál tetemesen nagyobb teljesítőképességet lehet elérni és ennek következtében a nehezebb vonatokat jóval gyorsabban lehet továbbítani. Ilyképpen a Fiume—kameralmoravicai vonalon a szállítási képességet kétszeresre, sőt háromszorosra is lehet fokozni, miáltal a Budapest—fiumei vonal teljesítőképessége ugyanily mértékben növekedhetik.

A villamos üzemnek egy további előnye abban áll, hogy ezáltal a kellemetlen füstképződés, mely az alagutakban, főképpen pedig a brajdicai alagutban rendkívül erős, egészen megszűnik.

A szóban levő vonalrésznek villamos üzemre való átalakítása iránt már évek óta készen van a tervezet a kereskedelemügyi miniszteriumban. A terv megvalósítását mindaddig csak egy olcsó erőforrás hiánya késleltette. Kialás van rá, hogy most már ez a nehézség is megszűnik. Ugyanis Zenggel mellett bőséges vízerő áll rendelkezésre, mely a vasutvonalat a szükséges villamos árammal elláthatja. A vízerő a partvidéki vízierő- és villamossági társaság tulajdona, mely az áramszolgáltatásra nézve elfogadható ajánlatot tett. A kereskedelemügyi miniszter a vízierőt és annak kiépítési tervét vegyes bizottság által beható tanulmányozás tárgyává tette. E bizottság már be is terjesztette véleményes jelentését, mely rendkívül kedvező. Az említett vízierőtelep, melyet szorosan a tengerpart mellett, Zenggtől délre, két kilométernyire szándékoznak létesíteni, legkevesebb 30,000 állandó lóerőnek megfelelő teljesítő képességgel fog bírni. A telep a vasuti vonal áramellátása mellett Fiume, Zágráb, Abbázia és Trieszt városok, valamint a magyar-horvát partvidék részére is nagymennyiségű villamos energiát lesz képes szolgáltatni.

— **Gyermek a villamos alatt.** A kivándorlási palota előtt vasárnap délután súlyos baleset történt.

Juhász Mihály 7 éves fiúcska, ki szülei-vel a kivándorlási szállóban tartózkodott, fél hét óra tájban a vágányok mellett játszadozott. Egyszerre a vágányokra szaladt s az arahaladó villamokocsi, melynek kocsivezetője hiába csöngetett és fékezett, a gyermeket felülökte.

Az elgázolt fiú anyja, ki a jelenének szemtanuja volt, fölvette a vágányokról gyermeket és a kivándorló palotába vitte, ahonnan mentők a kórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy mellén, jobb lábán megsebesült és belső sérüléseket szenvedett.

— **Veszedelemes fiú.** Schlagbauer Helena, aki a Torretta 258 szám alatt lakik ma feljelentést tett a rendőrségen Ferenc nevű fia ellen. Elmondta a sajnálatraméltó anya, hogy fia nem akar dolgozni s mindig pénzt kér tőle, ha pedig nem ad neki pénzt, akkor gorombáskodik vele. Tegnap este is pénzt kért tőle, hogy mulathasson s mivel a pénzt megtagadta, el-

kezdett orditozni s megfenyegette, hogy az éjjeli órákban amikor alszik, felgyújtja a házat. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Fiu az apja ellen.** Sussin Mátyás 57 éves san nicoloi házbirtokos hosszabb idő óta rossz viszonyban él 27 éves fiával. Az apa és fiu közti harag családi perpatvarból származott s úgy elmérgesedett, hogy régóta nem is beszéltek egymással. Tegnap este egyik osteriában találkoztak, ahol csakhamar hangos szóváltás keletkezett közöttük. A vita mindig élesebb lett, míg végül a fiu többször apja arcába köpött. Erre az apa is dühbe jött s egy kezé-ügyébe került félliteres boros üveggel úgy vágta fejbe a magáról meglepedezett fiát, hogy annak fejét elborította a vér. A megsebesült fiatalembert a mentők a kórházba szállították. Sérülése nem veszedelmes. A rendőrség mindkettő ellen megindította a vizsgálatot.

— **Kocsmai verekedés.** Gerbaz Lajos podmurovicei lakos tegnap este az osztrák határnál levő kocsmában mulatott. Részeg fejű a szomszéd asztalnál ülő társaság tagjaiba belevetődött s csakhamar összeverekedtek. Verekedés közben a társaság egyik tagja Gerbazot késsel fejbeszúrta, aki a verveszteségtől és fájdalomtól elájult. A mentők a kórházba szállították. Az időközben megjelent rendőrök megtalálták a kést, amelylyel Gerbazot megszúrták. A később kihallgatott Gerbaz azonban nem tudta megmondani, hogy ki szúrta meg. A rendőrség a tettest keresi.

— **Megszökött örült.** Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Chupmann Richard, a new-yorki „Newyork State Commission in Lunacy Albany“ hatvannégy éves tisztviselője s bejelentette az inspekciós Ormai rendőrpárcsnoknak, hogy kormánya megbízásából az „Uitonia“ kivándorlási gőzösön Triesztbe kísérte Nedelko Gerasimof 34 éves szaloniki illetőségű görögöt, akit elmebaj miatt az Egyesült Államok kormánya kitiltott. Az örültet a hajóról a vasutra kísérte s ma reggel Fiuméba érkezett vele. Az állomástól a rendőrségig vezető uton azonban az örült megszökött és minden fáradozása ellenére sem tudta elfogni. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel s a megadott személyleírás alapján megindították a nyomozást. A megszökött örült magával vitte a flótáját is.

— **Füszeres fánk.** Tíz deka Ceres-zsír-ból, melyet 14 deka liszttel hintünk tele, 14 deka cukorból, egy kis fahéjból, szegfűszegből, német borsból, citromhéjból és 14 deka lepárolt tojásfehérnyével szétapított mandulából, továbbá két tojás sárgájából gyorsan készíthetünk tésztát. Késpenge vastagságban szétlapítjuk, formákkal kivágjuk hüvösen megsütjük a fánkot és bekenjük vizes glazurral.

— **Susáki Orfeum.** A Susák szállóban levő orfeum elsőrendű műsort állított össze e hó második felére. A program nagy része magyar számokból áll.

Színház és Művészet.

A szabin nők elrablása.

Nyárai Antalt, az országszerte ismert és Fiumében rendkívül kedvelt kómikust látuk tegnap viszont a Fenice szinkör deszkáin. Rettegi Fridolint, a vándorló színigazgatót játszotta, mely szerepben Nyárai valóban utolérhetetlen. Látszik is játéka, hogy Rettegi egyik legkedvesebb alakítása, mert annyi élethűséggel rajzolja meg a ripacs vándorszínész szerepét, hogy a közönség alig jön ki a kacagásból. Már beléptekor percekig tartó tapssal üdvözölték és azután is nyílt színen és a felvonások végén számtalan kihívásban volt része. Mellette Farkas Bányai tanár szerepében és Szentgyörgyi Márta (Etelka) váltak ki. Takács Mariska igen jól játszotta a szobaleányt, míg Heltai az örmény Marosan szerepében nem igen tudott érvényesülni. Uti Gizella és Szakács Andor a szokott gondossággal játszottak.

Ma Nyárai Antal „Az ördög“ címszerepében lép fel másodszer.

— **A Márffy kiállítás megnyitása** —
szombaton. Márffy Ödön művész képiállítását nem csütörtökön, hanem szombaton, május 22-én délután 4 órakor fog megnyitni a felsőbb leányiskola disztermében. Az ünnepélyes megnyitást Wickenburg István gróf kormányzó-helyettes a rendezőség felkérésére készséggel elvállalta.

Távirat ◀ Telefon.

Wekerle bécsi utja.

BUDAPEST, máj. 18. Wekerle Sándor miniszterelnök legközelebb Bécsbe utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek jelentést tesz a politikai helyzetről és a kibontakozás ügyében folytatott eddigi tárgyalásainak eredményéről.

Apponyi Kolozsvárot.

KOLOZSVÁR, máj. 18. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter Szabó Károly miniszteri tanácsos kíséretében ma reggel ideérkezett az egyetemi és erdélyi múzeum könyvtárának megnyitására. A megnyitási ünnepen Kolozsvár társadalmának színe-java jelent meg. Apponyi a megnyitáshoz hosszabb beszédet mondott, ki-jelentve, hogy szükségesnek tartja, hogy a vidéki városokban a kulturintézetek számát szaporítsák. A könyvtár megtekintése után Apponyi délután a geológiai intézetet nyitotta meg. Holnap Budapestre utazik vissza.

Andrássy Kossuthnál.

BUDAPEST, máj. 18. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma délelőtt felkereste Kossuth Ferencet, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

Kossuth állapota.

BUDAPEST, máj. 18. Kossuth Ferenc állapota állandóan súlyos. Orvosai szerint hosszabb kurára van szüksége és ezért egy hónapos gyógykezelésre Wiesbadenbe kell utaznia. A hír nagy megdöbbenést és levertséget idézett elő a függetlenségi pártban.

A horvát bán Budapesten.

BUDAPEST, máj. 18. Rauch Pál báró horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és Wekerle Sándor miniszterelnökkel tanácskozott. A tanácskozás összefüggésben van a kormányválsággal.

Öngyilkos ügyvéd.

PÁRKÁNYNÁNA, máj. 18. A vasuti állomás előtt a délelőtti pozsonyi gyorsvonatról leugrott Faragó László pozsonyi ügyvéd. A kerek közé került, amelyek testét széttrancsolták. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarban követte el.

Luegerék Zágrábban.

ZÁGRAB, máj. 18. A bécsi városi tanács tagjai tegnap délután bosznia-hercegovinai utjokról ideérkeztek. Az állomáson a városi hatóságok várták őket, majd a bécsi vendégek a várost bejárták. Ma utaznak tovább.

Kitüntetett bankigazgató.

BUDAPEST, máj. 18. A király Trebitsch Ignácnak a Földhitelintézet igazgatójának az udvari tanácsosi címet adományozta.

Véres karpárba.

BALASSAGYARMAT, máj. 18. Kovács Ernő ügyvédjelölt és Fellner Béla megyei tisztviselő ma súlyos feltételekkel karpárba vittak. A felek hatszor csaptak össze. Mindketten súlyosan megsebesültek. A párbaj oka vendéglői összeszólalkozás.

Általános sztrájk

Franciaországban.

PÁRIS, máj. 18. A munkásszindikátusok vezetői elhatározták, felszólítják az összes szakszervezeteket, hogy általános sztrájkot rendezzenek.

Leesett a negyedik emeletről.

BUDAPEST, máj. 18. Gergely Erzsébet tizennégy éves leányiskolai növendék ma reggel Dembinszky-utcai negyedik emeleti lakásának ablakán kinézett, miközben egyensúlyát elvesztette és az utcára zuhant. Azonnal meghalt.

Katonai bizottság Aradon.

ARAD, máj. 18. A hadügyminisztérium harmincöt tagú katonai bizottsága ma reggel Hasenblaas antabornagy vezetésével ideérkezett és délután Dévára utaznak, ahol a terepszemlét folytatják.

Nagy tűz Zágrábban.

ZÁGRAB, máj. 18. Az itteni katonai élelmezési raktárban tegnap ismeretlen okból tűz ütött ki, mely 30,000 métermázsza szenet hamvasztott el. Szigorú vizsgálatot indítottak. Azt hiszik, hogy a tűz az összepreselt szénában magától gyuladt ki.

Az arabok az új szultán ellen.

SZALONKI, máj. 18. Az itteni ifju-török központi bizottság híreket kapott arról, hogy az arabok nem ismerik el az új szultánt és lázadást terveznek az ifjutörök ellen. Félt, hogy általános vérontás lesz és a katolikus arabok is veszedelemben forognak. Az ifjutörök tisztek sürgős segítséget kérnek a komitétól.

Ifju-török tisztek

életveszedelemben.

RISTOVÁZ, máj. 18. Az ifjutörök komitétéhez érkezett jelentések szerint Erzerumban forrong a nép és halállal fenyegeti az ifjutörök tiszteket. Az arabok mérszárlással fenyegetőznek.

Abdul Hamid évjáradéka.

KONSTANTINÁPOLY, máj. 18. A tegnap megszavazott költségvetési provizóriumban a volt szultánnak havonként adandó 1000 fontról szóló tétel is szerepel.

A párisi postássztrájk.

PÁRIS, máj. 18. A postássztrájk megszüntnek tekinthető. Tegnap is a sztrájkolók közül több alkalmazott jelentkezett munkára. A minisztérium ma újabb huszat elbocsátott. Az elbocsátott alkalmazottak száma így most már túlhaladja az ötszázat.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Teljesen új műsor.

Gita Spiro német énekesnő,
Mina Consuelo olasz énekesnő,
Bihari Mancsi és Rózsai magyar szubrettek,
Lily de Horrè bécsi szubrett
D'Argent—Comegna excent. átvált. kettős.
Dóri Gita magyar szubrett,
Elly Rigge bécsi szubrett.

Esténi fényes bohózat.

Karmester:
Virgilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj I kor.

Szájpadlás nélküli
fogakat fogsorokat
aranykoronákat és hidakat, továbbá minden e szakmába vágó műdolgot jutányos áron készít

PÁLMAI ISTVÁN fogműterme

Fiume De la Ville szálló II. em.

Nyitva d. e. 9—12-ig d. u. 3—8-ig.

Figyelem!

Tavaszi csapolása

a világhírű „Szent István”

védjegyű Dupla Malátasörnek

A Kőbányai Polgári Serfőző r. t. gyártmánya

7 legmagasabb kitüntetés

Orvosilag ajánlva. Kivétel minden világrészbe.

Naponta friss csapolás:

Fiumében: „Grand Hotel Europa” éttermeiben és kávéházában, a „Hotel de la Ville” éttermeiben és kávéházában, továbbá: a „Gambrinus Buffet”-ben, Via del Lido, a „Magyar vendéglőben,” Riva Szápáry, a „Grünfeld vendéglőben,” Viale Francesco Deák, az „Andemo dal Tita” vendéglőben, Via S. Girolamo.

Susákon: a „Hotel Continental” éttermeiben, a Hotel Susák varietében.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj

kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

A Standut Oel Company

Fiume Dante tér 5 I. em.

máj. 15-től kezdve havi bérletet

nyit üzlethelyiségek és lakások állandó pormentesítésére, tisztogatására és szagtalan fertőtlenítésére kitűnő Standutin gyártmányával rendhívül mérsékelt reklámárak mellett.

Ugyancsak olcsó havi bérletben

beeresztünk és fényesítünk

szobákat Standut krémmel.

Üzletszerzők,

kik a helyi viszonyokat ismerik és kellő megjelenéssel bírnak,

magas jutalék mellett

azonnal felvétetnek egy teljesen új üzletághoz.

Cím a kiadóhivatalban.

Szépség és hajápolási terem

— FIUME, Corso 7 III. em. (Jellusich fénykép. háza.) —

A legújabb módszer szerinti arc-kéz-láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuksemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Elsőrangú fiumei bankintézet

kereskedelmi iskolát végzett, magyarul és németül teljesen jól tudó, 1—2 évi gyakorlattal bíró két tisztviselőt keres. Kik gyorsírást tudnak, előnyben részesülnek. Ajánlatok „Nyugdíjképes 1200“ alatt a kiadóba.

**„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.**

Kitűnő konyha, kényelmes szobák, mérsékelt árak, pontos kiszolgálás a magyarok találkozó helye.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale Casa Wurzer I. em.

Verseny nélküli üzlet,

melynek csak készpénz bevételei vannak és igen csekély üzleti költséggel dolgozik -- egyedülálló hölgynek is alkalmas -- elköltözés miatt azonnal olcsón eladó.

Szükséges tőke 5000 korona. Közelebbit e lap kiadóhivatalában.

MOHOVICH C. A.
FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6
Alapított 1890-ben.

A látható irásu, világhírű
Underwood írógépek
vezérképviselete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

Cirkvenica
Palace Hotel THERAPIA Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.
Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától.

Tökéletes orvosi berendezések. Orvos dr. G. R. BÉLA.

Prospektust küld:

THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

**A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.**

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.**GYÓGYHATÁSÚ****DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rупnik Emil, Urményi-tér 6.

Üzletmegnyitás.

Fiume és környékének n. é. közönségét tiszteljük, hogy

fűszer- csemege- és gyarmatáru

üzletünket megnyitottuk.

Különös gondot fordítottunk, úgy az angol és francia csemege-különlegességekre, mint bécsi, karlsbadi és velencei kávékeverékeinkre, melyeket 5 kilós postacsomagokban küldünk szét jutányos áron.

Pontos és jó kiszolgálás

magyar, olasz, horvát és német nyelven.

Törekvésünk, hogy olcsó árak mellett, kitűnő minőségű cikkekkel a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítsük.

A mélyen tisztelt nagyközönség szíves pártfogását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Omcikus és Sajkovich

Piazza Elisabetta és Via Ciotta sarkán.

Lido-Velence

PANNONIA VILLA

Gyönyörű központi fekvés, teljesen újjáalakítva: 40 szoba s külön apartamentok. Előkelő kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új kávéházat a Szt.-Márktéren (a quadri mellett) és a Frezzeria utcában levő nagy cukrászdával.

Nagyb. pártfogást kér

Carlo Lavona,

**Első fiumei magyar
kárpitós és diszitó**

Fiume, Corsia Deak 38 és Via Germania 33.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitós, diszitó és angol börmunkát jutányos áron.

Szíves pártfogást kér **Garami József**, a budapesti Steinschneider udv. szállócég volt munkavezetője.

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagyrabecsült kereskedőit, raktártulajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét, mely a reábizott áruk és bolthelyiségek éjjeli őrizetére terjed ki

junius 1-én megkezd.

Bátrak leszünk tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz elküldeni, hogy a bérleti feltételeket előterjessék és az előfizetőkkel a megállapodást személyesen megkössék.

Irodánk e hó 20-án nyílik meg a Via della Riva 8. sz. I. emeletén.